

บทที่ 5

สรุปอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าสุต อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะโภชนาการของเด็ก ปัจจัยทางครอบครัวของเด็ก และหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประชากรที่การศึกษา ได้แก่ เด็กอายุ 1-5 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลท่าสุต อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย ตั้งแต่เดือน เมษายน-พฤษภาคม 2551 จำนวน 164 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางครอบครัวของผู้ปกครอง และแบบบันทึกน้ำหนักและส่วนสูงของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตำบลท่าสุต โดยนำมาเทียบกับกราฟแสดงน้ำหนักตามเกณฑ์ส่วนสูงในการติดตามการเจริญเติบโตของเด็ก 0- 6 ปี ในสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็ก ของสำนักงานส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความสัมพันธ์โดยใช้สถิติไคสแควร์ (Chi-square)

สรุปผลการศึกษา

ผู้ปกครองของประชากรศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.8) อยู่ในช่วงอายุ 21 – 40 ปี (ร้อยละ 63.4) โดยมีอายุเฉลี่ย 36.2 ± 10.7 ปี เชื้อชาติไทย (ร้อยละ 78.0) นับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 76.2) จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 36.6) ประกอบอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 72.6) มีน้ำหนักเฉลี่ย 57.1 ± 9.4 กิโลกรัม ส่วนสูง 159.3 ± 7.9 เซนติเมตร ผู้ปกครองของประชากรศึกษาส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้องเป็นมารดาของเด็ก (ร้อยละ 51.2) และเด็กส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว

ด้านภาวะโภชนาการ เด็กส่วนใหญ่มีภาวะโภชนาการปกติ (ร้อยละ 69.5) รองลงมาเด็กมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 25.6) และภาวะโภชนาการเกินเกณฑ์มาตรฐาน (ร้อยละ 4.8) ยกเว้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านห้วยพลูและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านศรีป่าซาง ไม่มีเด็กที่มีภาวะโภชนาการเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

ด้านปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว ประชากรศึกษาส่วนใหญ่มีผู้ปกครองที่มีบ้านเรือนเป็นของตนเอง (ร้อยละ 73.8) ผู้นำครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อยู่บ้าน

ไม่ได้ประกอบอาชีพ (ร้อยละ 74.4) สมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกันส่วนใหญ่มีรายได้ 1-2 คน (ร้อยละ 93.3) รายได้ของสมาชิกเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 89.0) รายจ่ายของสมาชิกเฉลี่ยต่อเดือน ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 95.1) ในแต่ละเดือนรายได้ของครอบครัวไม่เพียงพอกับรายจ่ายของครอบครัว (ร้อยละ 59.8) ซึ่งครอบครัวส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน (ร้อยละ 81.7)

ด้านปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ประชากรศึกษาส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีบิดา มารดา และบุตร (ร้อยละ 59.1) ซึ่งเป็นครอบครัวเชิงเดี่ยว สมรสและอยู่กับคู่สมรส (ร้อยละ 90.9) มีบุตรจำนวน 1-2 คน (ร้อยละ 84.1) โดยบุตรที่ศึกษานี้เป็นบุตรลำดับที่ 1 (ร้อยละ 56.1) และผู้ที่เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้านส่วนใหญ่เป็นมารดา (ร้อยละ 82.9)

ด้านปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัว การจัดหาอาหารของผู้ปกครองให้กับเด็ก มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย 3.40 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับดีมาก โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับดีมาก ได้แก่ การไม่จัดอาหารที่มีรสเค็มให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.80) การไม่จัดอาหารที่มีรสหวานให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.61) และบุตรหลานรับประทานอาหารที่ปรุงสุกใหม่ (ค่าเฉลี่ย 3.53)

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับดี โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับดี ได้แก่ การไม่จัดอาหารชนิดใดชนิดหนึ่งซ้ำๆกันให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.20) การจัดนมให้บุตรหลานดื่ม (ค่าเฉลี่ย 3.17) การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้กะทิในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 3.16) บุตรหลานรับประทานอาหารครบทั้ง 5 หมู่ (ค่าเฉลี่ย 3.00) การไม่จัดขนมหวานให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.97) การจัดอาหารประเภทเนื้อสัตว์ให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.93) การจัดอาหารประเภทข้าวแบ่งให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.90) และการจัดอาหารประเภทผักให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.61)

การจัดอาหารให้กับเด็กมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ โดยพิจารณาตามรายชื่ออยู่ในระดับพอใช้ ได้แก่ การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้น้ำมันในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.45) การจัดส้มเขียวหวานให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.25) การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้สารปรุงแต่งรส เช่น ผงชูรส รสดี ซอส ซีอิ๊ว ให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.21) และการจัดกล้วยน้ำว้าให้บุตรหลานรับประทาน (ค่าเฉลี่ย 2.18)

การจัดอาหารให้กับเด็ก ส่วนใหญ่ล้างภาชนะอุปกรณ์ทุกครั้งก่อนใส่อาหาร (ร้อยละ 80.5) และให้บุตรหลานรับประทานนมผง (ร้อยละ 72.0) และให้บุตรหลานดื่มน้ำอัดลม (ร้อยละ 38.4) ในการบริโภคอาหารของครอบครัวส่วนใหญ่เด็กนั่งร่วมโต๊ะกับผู้ใหญ่และรับประทานอาหารด้วยตนเอง (ร้อยละ 86.6) และเด็กรับประทานอาหารที่จัดไว้สำหรับเด็กโดยเฉพาะ (ร้อยละ

84.1) การบริโภคอาหารและความชอบของสมาชิกในครอบครัว ส่วนใหญ่สมาชิกในครอบครัวชอบรับประทานอาหารประเภททอด (ร้อยละ 77.4) รับประทานอาหารประเภทหมักดอง (ร้อยละ 64.0) รับประทานอาหารกึ่งสำเร็จรูป (ร้อยละ 60.4) รับประทานอาหารสุกๆดิบๆ (ร้อยละ 50.6) และรับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลีย (ร้อยละ 39.6)

ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางสังคมของครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มารดาเป็นผู้เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้านมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ โดยมีค่า $P = 0.031$ ส่วนปัจจัยด้านสังคมด้านอื่นๆไม่พบความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า สมาชิกในครอบครัวที่รับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลียมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ โดยมีค่า $P = 0.015$ ส่วนปัจจัยด้านวัฒนธรรมด้านอื่นๆไม่พบความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ

อภิปรายผลการศึกษา

สามารถอภิปรายผลการศึกษตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ : ศึกษาภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษา พบว่า เด็กมีภาวะทุพโภชนาการ โดยมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานและภาวะโภชนาการเกินกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ 25.6 และ 4.8 ตามลำดับ สอดคล้องกับศัตรันต์ เกิดประเสริฐ (2540) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรกินอาหาร พลังงานและสารอาหารที่ได้รับกับภาวะโภชนาการของเด็กก่อนวัยเรียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปไว้ว่า เด็กมีภาวะโภชนาการปกติ ร้อยละ 54.29 และภาวะทุพโภชนาการระดับ 1 ร้อยละ 26.67 ภาวะทุพโภชนาการระดับ 2 ร้อยละ 0.95 และมีภาวะโภชนาการเกินร้อยละ 18.09 อาจเนื่องมาจากเด็กได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ปกครองในเรื่องการจัดอาหารให้เด็กรับประทานไม่ถูกต้องโภชนาการจากผลการศึกษา พบว่า เด็กรับประทานนมผง ร้อยละ 72.0 และรับประทานน้ำอัดลม ร้อยละ 38.4 สอดคล้องกับวิสาขา ดั่งคำจันทร์ (2547) ที่ศึกษา พฤติกรรมการเลี้ยงดูเด็ก 2-5 ปี ด้านโภชนาการในหมู่บ้านใหญ่ อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เด็กรับประทานนม เครื่องดื่ม โดยเฉพาะน้ำอัดลม การรับประทานอาหารคุณค่าทางโภชนาการต่ำบ่อยครั้ง ส่งผลกระทบต่อโภชนาการและบริโภคนิสัยของเด็กได้

วัตถุประสงค์ : ศึกษาปัจจัยทางครอบครัวของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม และปัจจัยทางวัฒนธรรม

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัว สมาชิกที่มีรายได้ 1-2 คน ผู้นำครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้าง รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และมีภาระหนี้สิน ทำให้ไม่สามารถเลือกซื้ออาหารที่มีประโยชน์และคุณค่าทางโภชนาการ ทำให้เด็กได้รับสารอาหารไม่เพียงพอ จึงอาจส่งผลให้เด็กมีภาวะโภชนาการต่ำกว่าเกณฑ์ สอดคล้องกับวรรตมา สุขวัฒนานันท์ (2540) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตของบิดามารดา การฝึกอบรมบุตรด้านสุขวิทยาส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนในกรุงเทพมหานคร สรุปไว้ว่ารายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกกับภาวะสุขภาพของเด็กวัยก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับศุภนิจ วรรณวัฒน์ และสมเจตน์ เกตุเกิด (2541) ที่ศึกษาเรื่องความรู้และพฤติกรรมของผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ได้สรุปว่า พ่อแม่ที่มีพฤติกรรมการดูแลเด็กถูกต้องมักเป็นผู้ที่มีรายได้เฉลี่ยของพ่อแม่รวมกันสูงกว่า 60,000 บาท

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ประชากรอยู่ในครอบครัวเชิงเดี่ยว ประกอบด้วย บิดา มารดา และบุตร โดยบุตรที่ศึกษาเป็นบุตรลำดับที่ 1 และมารดาเป็นผู้เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้าน สอดคล้องกับการศึกษาของกัลยา ศรีมหันต์ (2541) ที่ศึกษาภาวะโภชนาการและพฤติกรรมการบริโภคของเด็กวัยเรียน ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากที่สุดเป็นเพศหญิง เคยได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร โดยได้รับคำแนะนำจากมารดามากที่สุดและมีมารดาเป็นผู้จัดเตรียมอาหารให้รับประทานที่บ้าน ซึ่งจะเห็นได้ว่า มารดามีความใกล้ชิดกับบุตรคอยดูแลเอาใจใส่เรื่องการจัดเตรียมอาหาร

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัว การจัดอาหารให้กับเด็ก มีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับดี แต่มีการจัดอาหารให้กับเด็กบางข้อมีการปฏิบัติในระดับพอใช้ ได้แก่ การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้น้ำมันในการปรุงให้บุตรหลานรับประทาน การจัดส้มเขียวหวานให้บุตรหลานรับประทาน การไม่จัดอาหารประเภทที่ใช้สารปรุงแต่งรส เช่น ผงชูรส รสดี ซอส ซิอิ้ว ให้บุตรหลานรับประทาน และการจัดกล้วยน้ำว้าให้บุตรหลานรับประทาน อาจเนื่องมาจากผู้ปกครองส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 36.6 และไม่ได้เรียน ร้อยละ 25.6 อาจทำให้ไม่มีความรู้เรื่องอาหารและโภชนาการที่เหมาะสมกับเด็กวัยก่อนเรียน จากการศึกษาพบว่าผู้ปกครองให้เด็กรับประทานนมถั่ว ร้อยละ 72 และดื่มน้ำอัดลม ร้อยละ 38.4 สอดคล้องกับปีทมาภรณ์ แซ่ฮ่วน (2542) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อภาวะทุพโภชนาการในเด็ก 0 - 5 ปี จังหวัดอุบลราชธานี สรุปไว้ว่า มารดาหรือผู้เลี้ยงดูจบชั้นประถมศึกษาขาดความรู้เกี่ยวกับโภชนาการ

ทำให้พฤติกรรมการบริโภคอาหารไม่ถูกต้อง ทำให้เด็กได้บริโภคอาหารไม่ถูกต้องด้วย และความเชื่อของมารดาหรือผู้เลี้ยงดูเด็ก มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการบริโภคอาหารของเด็ก ทำให้เด็ก 0-5 ปี มีภาวะขาดสารอาหาร

วัตถุประสงค์ : ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการ โดยไม่มีค่าไคสแควร์ ไคที่มีนัยสำคัญทางสถิติตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป พิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจกับภาวะโภชนาการของเด็กแต่ละด้าน พบว่า ส่วนใหญ่มีบ้านเป็นของตนเอง ผู้นำครอบครัวประกอบอาชีพรับจ้างหรืออยู่บ้านไม่ประกอบอาชีพ สมาชิกมีรายได้ 1-2 คน มีภาระหนี้สิน และรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย อาจจะมีผลต่อภาวะทุพโภชนาการของเด็กได้ สอดคล้องกับพินิจ อุตตะมะเวทิน (2540) กล่าวไว้ว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจ รายได้ของครอบครัว มีส่วนสำคัญที่เกี่ยวกับการเลือกซื้ออาหารอย่างมาก แต่ละครอบครัวจะสามารถซื้ออาหารที่มีในท้องตลาดมาบริโภคปริมาณใดและซื้ออาหารประเภทใดบ้างนั้นส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัว ผู้ที่มีรายได้น้อยจะมีอำนาจซื้อน้อยกว่าผู้ที่มีอำนาจซื้อมากกว่า ปริมาณและคุณค่าของอาหารที่บริโภคจึงขึ้นอยู่กับรายได้ของครอบครัว และมีผลต่อการได้รับสารอาหารของสมาชิกในครอบครัว ครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีอาจไม่ได้รับสารอาหารครบถ้วนและมีประโยชน์ต่อร่างกายก็ได้ เพราะนำเงินส่วนใหญ่ไปซื้อสิ่งของอื่นที่ไม่ใช่อาหาร อาจจะมีผลต่อภาวะโภชนาการ

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางสังคมของครอบครัว ด้านที่มารดาเป็นผู้เตรียมอาหารให้กับสมาชิกในบ้านมีแนวโน้มที่จะมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็ก มีค่า $P = 0.031$ สอดคล้องกับจิรนนท์ ไช้แก้ว (2545) ที่ศึกษาการรับรู้พฤติกรรมการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยของครอบครัวในชนบท พบว่า กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับเด็กมากที่สุดเป็นเพศหญิงเป็นมารดา เพราะมีความใกล้ชิดกับบุตรคอยดูแลและเอาใจใส่การจัดเตรียมอาหารให้กับบุตรหลาน ทำให้เด็กเจริญเติบโตได้ตามเกณฑ์ สอดคล้องกับอัมพวัลย์ วิศวะธีรานนท์ (2541) พบว่า บทบาทของผู้เตรียมอาหารส่วนใหญ่เป็นมารดา การเตรียมอาหารโดยคำนึงถึงหลักโภชนาการ สอดคล้องกับ Andrew, et. (1999) กล่าวไว้ว่า แม่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการให้อาหารแก่เด็กในช่วงต้นของชีวิต แม่จะเป็นผู้จัดหาและสร้างนิสัยเกี่ยวกับการรับประทานอาหารให้ติดตัวแก่เด็กนิสัยการในการรับประทานอาหาร ทั้งนิสัยที่ดีและไม่ดีมีแนวโน้มที่จะได้รับมาจากพ่อแม่ผู้ดูแล

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยทางวัฒนธรรมของครอบครัว ลักษณะการบริโภคในครอบครัวที่สมาชิกในครอบครัวรับประทานอาหารเสริมเมื่อรู้สึกว่าร่ากายอ่อนเพลียมีแนวโน้มที่จะมี

ความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการของเด็ก มีค่า $P = 0.015$ สอดคล้องกับเหตุที่ สุขเจริญ โกศล (2545) กล่าวไว้ว่า การให้อาหารเสริมซึ่งเชื่อว่ามีผลดีต่อการเจริญเติบโต เด็กได้รับอาหารเสริม อาจจะทำให้ได้สารอาหารปริมาณที่ร่างกายต้องการ ทำให้ร่างกายมีการเจริญเติบโต

ผลการศึกษา พบว่า น้ำหนักของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับภาวะโภชนาการเด็ก โดยมีค่า $P = 0.041$ การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของน้ำหนักผู้ปกครอง อาจจะทำให้เด็กมีภาวะทุพโภชนาการ ควรจะมีการควบคุมน้ำหนักของผู้ปกครองให้อยู่ตามเกณฑ์มาตรฐาน รายละเอียดสามารถดูได้จาก ภาคผนวก

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ ดังนี้

1. ใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับงาน โภชนาการ และการส่งเสริมแก้ไขเด็กที่มีภาวะทุพโภชนาการของเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. เป็นข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลเรื่องอาหารและโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาโดยใช้ระเบียบวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อเข้าใจถึงปัจจัยทางครอบครัว ในด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านวัฒนธรรม อันเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมงานด้านโภชนาการในชุมชน
2. ควรมีการศึกษาเชิงทดลอง มีกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมการออกกำลังกายให้เด็กปฏิบัติกิจกรรมการดูแลเรื่องอาหารสำหรับเด็กให้ผู้ดูแลเด็กปฏิบัติ กิจกรรมการเลือกซื้อและการจัดอาหารแก่เด็กให้ผู้ปกครองปฏิบัติ แล้วประเมินภาวะโภชนาการเด็ก
3. ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางครอบครัวและภาวะโภชนาการของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพื้นที่อื่น
4. ศึกษาเปรียบเทียบภาวะโภชนาการระหว่างเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเขตเมืองและเขตชนบท